

KELEMEN MARCEL

bemutat/koz/ó kiállítás az AKG-ban

2015. november 9. hétfő, este 6 óra

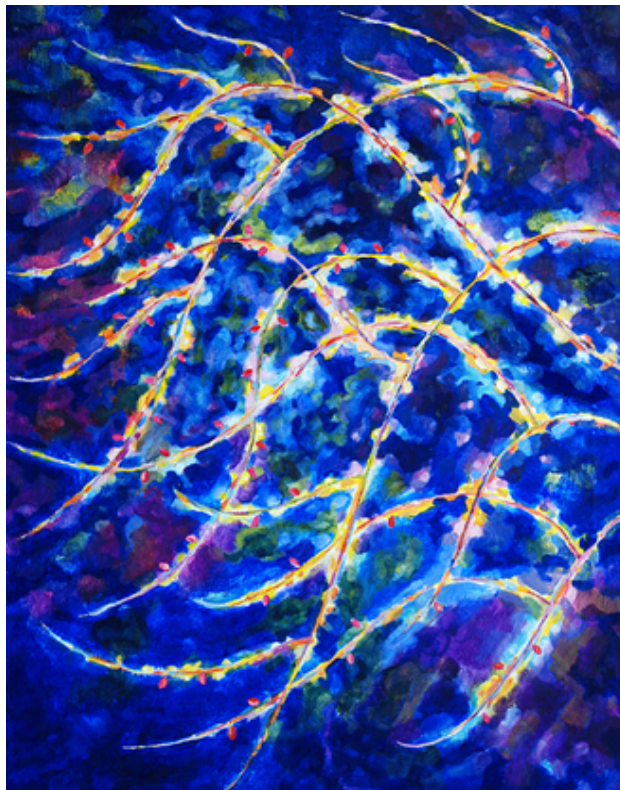
Immár nyolcadik éve tanítok az iskolában, és gyakorlatilag senki semmit nem tud alkotói „magánéletemről”, tanári tevékenységem háttéréről, szakmai forrásáról. Sem Kedves Tanítványaim, sem Tisztelt Szüleik, sem Szeretett Kollégáim...

A megnyitó beszédet a kiállítást megtisztelve **Kukorelly Endre** író mondja. Majd magam tartok egy tárlatvezetéses élménybeszámolót, szakmailag is megvilágítva, kissé elemezve a képeket és keletkezéstörténetüket.

Az egészen korai időszaktól a legutóbbi időkben készült képekből, objektvekből válogatott anyagot, egyfajta „retrospektív”, azaz visszatekintő, az életutat bemutató összeállítást láthat a közönség.

A kiállításon csak saját tulajdonomban levő műveket állítok ki, így lehetőség nyílik azok megvásárlására.

A vevő a mű árának huszonöt százalékával az AKG-t, esetleg konkrétan saját gyermekének évfolyamát támogatja, az alapítvány számlájára történő befizetéssel.

1964-ben születtem Veszprémben.

1987-ben diplomáztam a Magyar Képzőművészeti Főiskolán.

1990-ben fejeztem be a főiskola hároméves művészképzőjét.

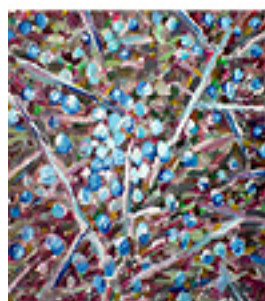
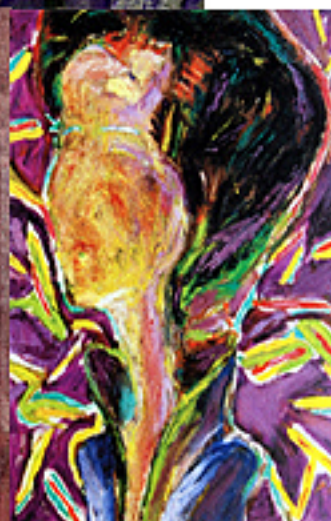
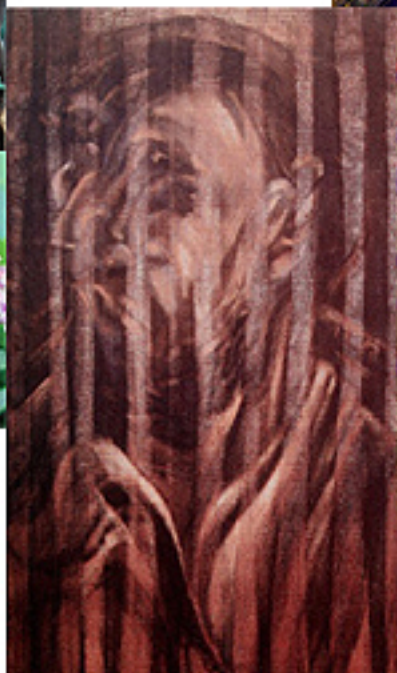
1997-óta nemzetközi és országos tárlatokon, csoportos kiállításokon, szimpóziumokon, hazai és külföldi, nemzetközi művésztelepeken vetszek részt

Egyéni kiállítások

- 2015 Budapest, Hegyvidék Galéria (Füzes Gergellyel)
- 2012 Budapest, Magyar Szentek Temploma
- 2011 Veszprém, Bezerédi Galéria
- 2009 Veszprém, Csikász Galéria
- 2006 Budapest, Andrássy Palota
- 2006 Sepsiszentgyörgy, Erdély, Székely Nemzeti Múzeum Képtára
- 2006 FényVándorÚt, Hódmezővásárhely, Alföldi Galéria
- 2005 Párizs, Franciaország, Magyar Intézet (Institut Hongrois)
- 2003 Budapest, Örökmozgó Galéria
- 2003 Budapest, San Marco Galéria
- 2002 Budapest, Secco Galéria
- 2001 Budapest, Óbudai Társaskör Galéria
- 2000 Budapest, Suzuki Ház Galéria
- 1999 Veszprém, Csikász Galéria
- 1998 Bessans, Franciaország, Chapelle St. Stephane
- 1996 Budapest, Fonó Budai Zeneház
- 1989 Győr, Petőfi Sándor Művelődési Ház
- 1988 Veszprém, Eötvös Károly Megyei Könyvtár
- 1988 Balatonalmádi Galéria

Díjak

- 2012 Vásárhelyi Őszi Tárlat
- 2006 Vásárhelyi Őszi Tárlat
- 2001 Orbis Pictus, Veszprém, Veszprémi Egyetem díja
- 2001 48. Vásárhelyi Őszi Tárlat, Csongrád Megyei Önkormányzat díja
- 1998 45. Vásárhelyi Őszi Tárlat
- 1993 Veszprémi Tavasz Tárlat, nívódíj
- 1992 Veszprémi Tavasz Tárlat, nívódíj
- 1990 I. díj az Országos Csecsemő- és Gyermekgyógyászati Intézet murális pályázatán
- 1989 XXV. Veszprémi Őszi Tárlat, Veszprém Város díja
- 1987 Hermann Lipót-díj a diplomamunkára
- 1987 XXIV. Veszprémi Őszi Tárlat, nívódíj
- 1982 Domanovszky-díj

Egy írásom, a „Kezeink” ciklus történetéről, tanulságairól.

Kezeink

Az észak-franciaországi St. Michel városka bencés apátságának kerengőjében alig húsz esztendeje fölfedezett, XV. századi freskóciklus figurái irányították rá figyelmemet az emberi kézre. A monokróm háttérből előtűnő, naivan megfestett kontúr-kezű, kontúr-arcú szerzetesek gesztusokkal, jelbeszéddel, szimbolikus mozdulatokkal és tárgyakkal mesélik el történeteiket, életüket. Kezeik és kézmozdulataik érzékletesen beszélnek.

Ami a legerősebben megfogott bennük, az a békesség, szeretet, meghittség, a megértő nyugalom érzékeltetése, még tragikus események ábrázolásában is. Gesztusaikban nem az „akció”, a szenzáció felkavaró hatása, hanem a különböző helyzetek átélése és megértése, önmagukként való elfogadása tükröződik.

A freskókat nézegetve éreztem meg, hogy feladatomná kell váljon az útmutatás is, nem csak egy-egy személy vagy helyzet ábrázolása, megjelenítése. Az egymás felé forduló figyelem, az érthető, értelmes gesztus, a megértés-megértetés elemi szándékával felruházva, a beszédnél egyértelműbb csatornákat nyit közöttünk.

Az apró rezdülések, jelek, ki nem mondott mondatok, érzések, üzenetek, az emberben rejlő, vele született őszinteség, az igazság keresése, megmutatása, tanító szándékú értelmezése vált kezes képeim gondolati magjává – az odafigyelő érzékenység, szemlélődés, törődés talajáról közelítve.

A megfestett kéz lehetőséget ad a nagy a kicsiben, a sok a kevésben, a mozdulat a mozdulatlanságban észlelésére. A „csak a kéz” egyértelműen az általánosra utal. Főleg, ha nem anatómiai, hanem szellemi, lelki működést fogalmaz meg – ez okból elvont, sematikus formája mögül. Nem egy pillanatot, nem egy egyszeri eseményt, hanem „a” pillanatot ragadja meg. Nem konkrét személyt, helyzetet, inkább szimbolikus, de lehetséges megélést, szerepet mutat.

A Kezeink képciklus majdhogynem fekete-fehér világának időtlenséget, csöndet, elmélyülést, meditatív állapotot kiváltó hatása már önmagában is erősíti mondanivalómat. Redukált színhasználatukkal maguk a freskók is ebbe az irányba vittek, emellett sok fotót is készíték, főleg emberekről, többnyire fekete-fehérben. Fontos azonban észrevenni – a festmények hangulatát, jelentését szinte a motívummal azonos erővel alakító – rejtett színességet. Ezt segítheti ugyanazon

kép színes és nem színes reprodukciójának összehasonlítása.

Minden egyes szürkelemez, mindenfajta fekete és fehér festék más és más színű. Az ebből adódó színekülönbségeket tovább fokozzák az alapokba észrevehetetlenül kevert színek, valamint a finoman színezett lazúrok. Ezek az egymással keveredő, egymáson áttűnő effektusok, a finom színekülönbségek gazdag skálájával egy erősen redukált spektrumot, a Johannes Itten-féle színgömb közepe táján honoló „szürke szivárvány” teljességét teremtik meg. Itt-ott azonban megjelenik igazi szín is: a könyvön, a kelyhen, a hal hasán.

A képek kozmikus idejében az időtlen mozgást érhetjük tetten. Néhol valós rezdülésekben, elmozdulásokban, másutt a fényes és matt felületek váltakozásának köszönhetően metafizikai vagy inkább lelki, s csak a mozgásban lévő néző szemében létrejövő, tűnő-illanó lebegésben Térhatásukban is kettősség mutatkozik. A festmények technikájából adódó rétegzettség, az alapozástól a lazúrokig épülő, egyenként és önmagukban síkszerű, téri információt tudatosan nem hordozó festék- és fényrétegekből fakadó „előtt-fölött, benne, mögött-alatt” szellemtér-illúzió, valamint a képet védő üvegben tükröződő valós környezet és a képi motívumok nem szervült egymásmögöttisége.

E tükröződések jelentőségére az első, a freskók között rendezett Kezeink kiállításon figyeltem föl. A további helyszíneken aztán már tudatosan kerestem, és fotóval dokumentáltam az újabb „párbeszédet” kép és környezete között. Néhányukat, amelyek újabb jelentésréteggel ruházták fel az eredeti képet, meg is festettem. A legelső ilyen „új” képet a bessansi St. Stephane-kápolna terében készült fotó szülte. Ez adta az ötletet, hogy egy motívum, az előző helyszín szellemét mindig továbbvive újabb és újabb réteggel gazdagodva újrafogalmazódjon. Mindez láncreakcióként folytatódhat a sokadik helyszínig, ahol már akár a teljes felismerhetetlenségig rétegződik egy képen a múlt, mégis úgy őrzi azt, mint Esterházy legendás lapja Ottlik művét, az „Iskola a határon”-t.

A veszprémi Csikász Galériabeli kiállítás megnyitójára az 50×70 cm-es szürkelemezekre festett képekről készült egy diaporáma, amelynek hatalmas méretű, döbbenetes hatású képsorai mutatták meg a továbblépés egyik lehetséges útját: a kezek jóval nagyobb méretben való megjelenítését. Ezek a 100×150 cm-es, 6-8 cm vastag, táblaszerű képek már különböző sűrűségű és textúrájú vászonra készültek, teret adva a fényes-matt felületek játéka mellett a faktúrák kínálta lehetőségek kiaknázásának.

A diaporáma másik hozadéka a diavetítés technikájából, az átvilágított filmből fakadt: nyomdai filmekben jelenítettem meg különböző motívumokat, amiket aztán egymásra rétegezve világítódobozokban egyesítettem. Itt egy véletlennek – a filmek raszterméretének – köszönhetően olyan effekt lett az egyik objekt része, amit senki nem gondolt volna, bizonyos nézetből ugyanis eltűnnek a kezek a képről!

A „Kezeink” ciklus szellemi záródarabja a 2001 őszén, a Buda vári Szt. Mihály-kápolnában rendezett Korpusz kiállításra készült. A sorozat egyetlen fekvő formátumú képe a holtat ábrázolja. A még nagyobb méretet a helyszín diktálta. Furcsasága a képnek, hogy a csuklón lévő vérfolt kivételével, minden negatívban jelenik meg: ami sötét lenne, az világos; ami világos lenne, az sötét, csakúgy, mint a Torinói lepelen.

Kelemen Marcel

Budapest, 2015. október 30.